

0910

Kurier
Szczeciński

PONIEDZIAŁEK,
4 LIPCA
1983 ROKU
WYD. AB

26-IV-1945
MIEJSCOWOŚĆ SKŁAD NĄSZYRÓD

Nr 129 (11 757) Rok założenia 1945 Nakład: 100 000 egz. Cena 5 zł

II część Wojewódzkiego Zjazdu PRON

Cel: porozumienie i odrodzenie narodowe

W UBIEGŁY PIĄTEK (1 bm) w sali Teatru Muzycznego w Zamku Książąt Pomorskich odbyła się II część Wojewódzkiego Zjazdu Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego. Na obrady przybyli przedstawiciele władz województwa z I sekretarzem KW PZPR Stanisławem Miśkiewiczem i wojewodą Stanisławem Malcem na czele.

PRZEWODNICZĄCY TWR PRON prof. Waldemar Grzywacz wygłosił referat podsumowujący I etap działalności ruchu. Oto główne tezy przemówienia: Od grudnia 1981 roku do I Kongresu PRON w wyniku samoorganizacji społeczeństwa powstał ruch na rzecz po-

rozumienia i odrodzenia narodowego, w którego szeregach udało się już skupić rzesze ludzi. Ruch ten jako reprezentująca społeczeństwo siła polityczna jest partnerem władzy w dyskusji; nad kształtem moralnej politycznej i gospodarczej odnowy kraju. Poprzez swe ognia różnych sfer PRON pragnie krzewić takie cechy obywatelskie jak tolerancja i szlachetność, poczucie sprawiedliwości społecznej, uznanie dla różnych przekonań i poglądów nie godzących w zasady Konstytucji PRL, poszanowanie dobra społecznego, pracowitość i uznanie nadrzędności interesów narodu i państwa nad celami jednostki.

W DYSKUSJI zabrano głos kilkunastu mówców reprezentujących różne środowiska społeczne, poruszając szeroki wachlarz zagadnień począwszy od najważniejszych kwe-

(Dokończenie na str. 2)

Ogólnopolska narada aktywu młodzieżowego w Gdańsku

Partia jest silna swoją partyną młodzieżą

WCZORAJ w gdańskiej hali „Olivia” zakończyła się dwudniowa ogólnopolska narada aktywu młodzieżowego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, narada zorganizowana z inicjatywą Biura Politycznego KC PZPR. W tym doniosłym pod względem ideowym i politycznym zgromadzeniu uczestniczyli — wraz z I sekretarzem KC PZPR — gen. armii Wojciechem Jaruzelskim oraz z członkami kierownictwa partii — przedstawiciele młodzieżowego aktywu partyjnego z wszystkich województw, z Wojska Polskiego i socjalistycznych związków młodzieżowych.

Przysłuchującym się dyskusji sprawozdawcom PAP nasuwa się refleksja, że wymiana poglądów była autentyczna, ostra, że różnice w ocenach dotyczących spraw społecznych, speczycznych dla poszczególnych środowisk i regionów metod osiągania celów. Jedność opinii była natomiast w sprawach

zasadniczych, związanych z linią partii nakreśloną na IX Zjeździe. Podstawowe pytanie wiązało się z kwestią sposobów wyzwalania aktywności młodzieży polskiej, wiążącej swoje nadzieje i oczekiwania z przyszłością socjalistycznej Ojczyzny.

(Dokończenie na str. 3)

Na temat dnia

Długi dorosłych — nadzieje młodych

BADANIA poważnych socjologów wskazują, że między młodymi a dorosłymi nie ma rozdziewków, a już nie mówiąc o jakimś konflikcie. Natomiast — i to trzeba bardzo wnikliwie wkałutować w cały dialog między pokoleniami — „młodzi mają dzisiaj prawo do wotum nieufności wobec

(Dokończenie na str. 3)

Nowogardzkie spotkanie z folklorem

Dwa kolorowe dni

BYŁY to dwa rozpiewane i kolorowe dni. W sobotę i niedzielę Nowogard wprost zaroił się od kapel, ludowych zespołów tanecznych i wokalnych. Przybyście ci — z różnych stron naszego województwa — spojkałi się na estradzie miejscowego domu kultury, aby pokazać jak potrafią bawić się szczecińska wieś

(Dokończenie na str. 2)

Interesująca konferencja

„Głos” — w sprawie ochrony środowiska

W MINIONY PIĄTEK, z okazji święta „Głosu Szczecińskiego” odbyła się sesja traktująca o problemach ochrony przyrody. Jej myśla przewodnią było hasło „Czysta woda — źródłem życia”, które w obecnych czasach — rozwiniętego przemysłu — nabrało szczególnego znaczenia. Nader interesująca dyskusja i wymiana informacji poprowadził red. Andrzej Borkowski.

Zebrał otworzył krótkim referatem mgr inż. Tadeusz Mutko (dłt. OBIKS), który zapoznał przybyłych ze statem czystości polskich wód, których tylko 10 proc. jest zaliczanych do tzw. I klasy

(Dokończenie na str. 2)

UCZESTNICY narady skierowali apel do młodzieży Europy w sprawie walki o pokój, bezpieczeństwa międzynarodowego i rozbrojenie oraz przyjęli „stanowisko” precyzujące powinności aktywu młodzieżowego PZPR. Ważnym akcentem spotkania było 3 bm. przemówienie Wojciecha Jaruzelskiego.

DWUDNIOWA dyskusja na naradzie poprzez swój bardzo konkretny ton i zaangażowany klimat stała się swego rodzaju przeglądem najistotniejszych spraw i problemów dotyczących młodego pokolenia, pracy partii w różnych środowiskach młodzieży; przeglądem tego, co dotychczas uczyniono w realizacji uchwał IX Zjazdu PZPR w sprawach młodzieży oraz decyzji IX plenarnego posiedzenia KC. W większości wystąpien zastanawiano się nad tym, co hamuje rozwój aktywności, nie sprzyja ofensywnemu podejściu do problemów ideologicznych, politycznych, społecznych i gospodarczych, co przeszkadza jednemu z wysiłków polskiej młodzieży na rzecz przezwyciężenia trudności i wychodzenia z kryzysu.

Pierwsze echa gdańskiego spotkania

W nas warto wierzyć!

W NIEDZIELĘ, tuż po zakończeniu gdańskiej narady, po prośbieniu kilku młodych szcześcińców o podzielenie się z nami swoimi uwagami na ten temat: Nasze zaproszenie przyjęli: Romuald Chańko — technik pierwszorzędna rybny z PPDUR „Gryf”, Jerzy Frydrych — inżynier rybałwa morskiego pelniący obecnie funkcję zastępcy przewodniczącego ZW ZSMP w Szczecinie oraz technik energetyki — Zbigniew Uszyński z „Warskiego”.

RED. Poprosiliśmy was o dzisiejsze spotkanie, bo chyba narada w Gdańsku, która się przed chwilą zakończyła, jest wydarzeniem stanowiącym coś w rodzaju milowego kroku w

stosunkach partia — młodzież... J. FRYDRYCH: Chyba około godziny 20 nasi delegaci już się pojawiają w mieście. Będzie-śmy mogli się z nimi spotkać i na gorąco przyjąć pierwsze ich informacje i spostrzeżenia jakże z Gdańska przywiozą.

Z. USZYŃSKI: Jedno co mogę w tej chwili powiedzieć o gdańskiej naradzie; jest to bezprecedensowe w historii naszej partii, że w ten sposób na takim forum spotkano się z młodymi działającymi w partii. To spotkanie z całą pewnością było bardzo potrzebne. Kierownictwo spotkało się bezpośrednio z młodymi. Bez szlabanów, bez pośredników powitawano tam siebie wszyscy. Chyba warto... I mam tę nadzieję, że nie było to pierwsze i ostatnie spotkanie tego

(Dokończenie na str. 3)

Zgodnie z wolą Generała i narodu polskiego

Miejsce na Wawelu czeka...

4 LIPCA 1943 r. o godz. 23.07 czterosiłkowy „liberator” oderwał się od płyty lotniska w Wielkopolsce. Po 16 sekundach dołach lotu, samolot runął do morza. Na pokładzie maszyny znajdował się premier RP, wódz naczelny Polskich Sił Zbrojnych w latach 1939—1943 gen. broni Władysław Sikorski.

Dziś, w 40 rocznicę tragicznej śmierci gen. Sikorskiego, odbędzie się w Warszawie uroczysta akademicka.

W „Szarej Sieni” na Wawelu zbierze się krakowski komitet organizacyjny sprowadzenia prochów gen. Władysława Sikorskiego na Wawel. Pod wezwaniem jeszcze pułkownika sarkofagiem Generała w Nietropich Królów w Katedrze Wawelskiej spoczyna wiązanki kwiatów. Kwiaty złożone zostają również pod pomnikiem sarkofagiem Generała w Nowej Hucie. W nowohuckim klubie kombatanów odbędzie się uroczysty koncert.

Wykonawcą testamentu żony gen. Sikorskiego jest zamieszkały w W. Brytanii major w stanie spoczynku Marceł Kycia, mąż siostry Heleny Sikorskiej. On to właśnie został przez nią obciążony obowiązkiem doprowadzenia do przeniesienia prochów gen. Sikorskiego do kraju.

Zgodnie z ustawodawstwem brytyjskim pozwolenie na eksport, na mocy ustawy z 1957 roku, może udzielać tylko minister spraw wewnętrznych, jeśli jest to zgodne z życzeniem rodziny zmarłego. Żona gen. Sikorskiego wyraziła taką wolę w swoim testamencie.

SPRAWA sprowadzenia prochów gen. Sikorskiego do Polski odbyła w 1981 r. w związku z przypadającą 30 rocznicą setną rocznicą urodzin Generała 23 marca 1981 r. Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu w Zakopanem.

Zgodnie z ustawodawstwem brytyjskim pozwolenie na eksport, na mocy ustawy z 1957 roku, może udzielać tylko minister spraw wewnętrznych, jeśli jest to zgodne z życzeniem rodziny zmarłego. Żona gen. Sikorskiego wyraziła taką wolę w swoim testamencie.

SPRAWA sprowadzenia prochów gen. Sikorskiego do Polski odbyła w 1981 r. w związku z przypadającą 30 rocznicą setną rocznicą urodzin Generała 23 marca 1981 r. Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu w Zakopanem.

(Dokończenie na str. 2)

Dziś do Moskwy przybywa kanclerz RFN

KANCLERZ RFN Helmut Kohl w towarzystwie ministra spraw zagranicznych Hansa Dietricha Genschera przybywa dziś z oficjalną wizytą do Moskwy. Ze względu na fakt, że jest on pierwszym szefem rządu państwa z paktu NATO, któremu będzie rozmawiał z radzieckim przywódcą partii i państwa Jurijem Andropowem, jak również z uwagi na przesunięcie w prawo, jakie nastąpiło w wyniku wyborów w RFN, a wreszcie w związku ze zbliżającym się terminem zapowiadanej przez Stany Zjednoczone rozmieszczenia w Europie zachodniej — w tym również na terenie RFN — nowych atomowych rakiet średniego zasięgu, wizyta ta wzbudza ogromne zainteresowanie obserwatorów politycznych.

Przemówienie prezydenta USA

Strategia zbrojeń

Z OKAZJI święta niepodległości Stanów Zjednoczonych, prezydent Reagan wygłosił przemówienie radiowe, w którym ponownie zaapelował do Kongresu USA i amerykańskiej opinii publicznej o poparcie swego programu zbrojeń, szczególnie zaś budowy rakiet MX. Zdaniem Reagana modernizacja amerykańskich sił strategicznych jest zasadniczym warunkiem powodzenia rokowań rozbrojeniowych ze Związkiem Radzieckim.

Myśla przewodnią przemówienia prezydenta było dążenie do przekonania amerykańskiej

(Dokończenie na str. 3)

Dziś początek egzaminacyjnych zmagania

Kto otrzyma indeks?

DZIS kolejny ważny dzień w życiu tysięcy absolwentów sześcioklaszki szkół średnich. Rano maturzyści zasiadli w ławkach rozpoczynając walkę o studentcki indeks. Egzamin wstępne w pięciu wyznaczonej uczelniach Szczecina różnić się będą swą formą, terminami, zakresem wymaganej od zdających wiedzy

(Dokończenie na str. 8)

PZM-owski program oszczędnościowy

Planowany zysk wymiasta gospodarność

NAD JEZIOREM „Pomerania” po Zatoce Gdańskiej

GDANSK. Wykorzystując przewyższającą Polskę Żegluga Bałtycka wzorem lat ubiegłych, zwaną niedzielnie wycieczki po Zatoce Gdańskiej...

PROGRAM antyinflacyjny i program oszczędnościowy rządu przyjęty przez Sejm PRL wymaga rozpisania „na głosy”, to jest ustosunkowania się każdego z przedsiębiorstw i instytucji do udziału w tym przedsięwzięciu...

WYSOKI udział dochodów zagranicznych (1982 — 32,7 proc. I kwartał 1983 — 39,8 proc.) umożliwił eksploatację floty trampowej w zasadzie bez zakłóceń. Z zarobionych dewiz pokrywano wszystkie zagraniczne wydatki...

W kraju jak i samej oszczędności paliw. W 1982 r. koszty zakupu paliw z granicą (z powodu niedoborów paliw ciekłych w kraju) stanowią ok. 27 proc. kosztów...

W PZM zostanie także opracowany program oszczędnościowy dotyczący zatrudniania pracowników. W grupie personelu lotowego przewiduje się m.in. okresowe ograniczenie naboru pracowników...

W gorzowskim „Stilonie”

Dla przemysłu, wędkarzy i melomanów

ZAKŁADY Włókien Chemicznych „Stilon” w Gorzowie Wlkp. były w 1981 roku jedną z pierwszych przemysłowych inwestycji planu sześciolletniego. Dziś, po latach potwierdzenia się w tym przedsięwzięciu...

Praca, daleka od tylko formalnej dyscypliny nie wszystkim odpowiada, stąd spora fluktuacja. W ub. roku z fabryki odeszło prawie 3 tys. ludzi...

LISTA gotowych wyrobów i półfabrykatów dla przemysłu włókienniczym i tkanin z tworzyw sztucznych jest bardzo długa „Stilon” wytwarza m. in. „żyłkę” stosowaną przez wędkarzy...

SPRAWA rozwiązania kłopotów z brakiem rąk do pracy zajmie się także samorząd pracowniczy. Gdy odwiedzi „Stilon” irwandy przygotowania do wyborów kierownictwa tego ogniska...

Narodowa flota trampowa

PZM wypracowała w trudnym 1982 r. 1,9 mld zł zysku. Na rok 1983 planowany jest zysk do podziału w wysokości 2 mld złotych. Zakłada się przy tym, że dochody kwotowane w walutach wymienialnych...

Chrońmy głowy!

URAZY GŁOWY należą do najbardziej niebezpiecznych obrażeń. Nawet skomplikowane zranienie nogi czy ręki można „naprawić”...

Występy filharmoniczne i zagraniczne

„Słowiki”: owocny rok pracy artystycznej

TEN rok szkolny był okresem wyjątkowej pracy i. zbierania zasłużonych laurów w działalności Szczecińskiego Chóru Chłopców „Słowiki”...

(co miało miejsce zresztą już nie pierwszy raz). W tym sezonie młodzi śpiewacy wystąpili w Filharmonii Szczecińskiej...

Chrońmy głowy!

KAŻDEGO roku średnio na 1 tys. osób przypada 13 ofiar wypadków z różnymi urazami głowy. Są to w przeważającej większości sytuacje oraz zranienia powłok głowy...

Chrońmy głowy!

Zespół, zaproszony do Francji na konkurs w Tours, wśród 42 uczestniczących grup z całego świata — zajął III miejsce. Był to pierwszy polski chór biorący udział w tej imprezie...

Ryszard Dya: „Pracowałem z Ciszewskim“...

Czas umierania

BYŁO już dobrze po północy, gdy po wielogodzinnych oczekiwaniach wyładował wreszcie z Madrytu specjalny samolot LOT-u. Przyjechała nim piłkarska reprezentacja Polski.

Sprawozdawca katowickiego „Sportu” pisał: „Okolice lotniska przypominały Pola Elizejskie w dniu święta narodowego. Samochody, tysiące samochodów, wiele z zapalonymi reflektorami, a także ponad 10-tysięczny tłum zajmujący wszystkie wolne miejsca przed pawilonem przylotowym. Z trudem udało nam się przedostać do pomieszczeń recepcyjnych dworca lotniskowego. Tłum napierał na barierki, na wszystkie drzwi, tarasował przejścia. Tłum radosny, rozśpiewany, żądny zobaczenia bohaterów z Hiszpanii”.

slabł, a później, już w pomieszczeniu biurowym LOT-u — zemdlał.

Wezwano karetkę pogotowia, ale nie pozwili się odwieźć. Prosił tylko by nadano komunikat, bo czeka na niego w tym tłumie rozbawionym i uradowanym — żona — zresztą z zawodu lekarz.

Dopiero po kilku godzinach, gdy doszedł jako tako do sie-

tkami osób dzwoniących z całej Polski. Wielu telewidzów telefonowało z pretensjami do Ciszewskiego, wielu nie podobały się jego relacje. Niejednokrotnie były to bardzo cierpkie uwagi, nie przebiegające w słowach. Niekiedy żądali nawet kategorycznie, by odwołał go z Hiszpanii. A jednocześnie przechodziły przez ręce pani Joli codziennie dziesiątki gratulacyjnych telegramów i telefonicznych zapytań: — Jaki mecz i kiedy będzie komentował Jan Ciszewski.

Wspomnienie o najpopularniejszym sprawozdawcy sportowym

bie i opustoszało już lotnisko, pojechał do domu. Nie mogli sobie potem darować, że właśnie w takim momencie osłabił, że nie widział przywitania, a może, że i sam nie brał udziału w tej wielkiej feście radości i podniecenia tysięcy kibiców, którzy dziękowali swym bohaterom i myślał zapewne, że jednym z nich jest również i on.

Bo dla nas — pisali i mówili telewidzowie — Mundial bez pana Ciszewskiego to nie mistrzostwa...

Jan Ciszewski miał duże zaufanie do pani Joli. W czasie seansów telefonicznych z Hiszpanią często wypytywał ją jak telewidzowie odbierają jego transmisje. Był lasy na pochlebstwa, ale też i uważnie wysłuchiwał krytyk. Dziś możemy to już powiedzieć — to najbardziej obraźliwe listy, bardzo często pełne kalumnii i ordynarnych słów, nigdy do niego nie dotarły. Ale było też i bardzo dużo listów rozczulających. Ot, choćby jak ten: „Mam 58 lat, oglądam wszystkie mecze, które Pan komentuje. Przesyłam ucałowania, jest Pan kochany Cała na szna rodzina czeka na Pana komentarze. Jak siedzimy przed telewizorem i słuchamy Pana, to wydaje się nam, że jesteśmy tam gdzie Oni, na boisku, obok piłkarzy”.

Pani Jola prowadząca sekretariat Redakcji Sportowej Telewizji śledziła przy telefonie redakcyjnym w czasie Mundialu po kilkanaście godzin dziennie, rozmawiała bezustannie z se-

PIERWSZY odcinek wspomnień o J. Ciszewskim zamieściliśmy w poniedziałek 27 VI. Całość przygotowała dla nas Agencja Presspol.

Mało kto wie, że tym samym samolotem przylecieli do kraju komentatorzy radia i TV, wśród nich był też Jan Ciszewski. Leciał do Warszawy z gorączką, był silnie przeziębiony, odczuwał ogólne osłabienie, puchły mu nogi.

Zresztą czuł się fatalnie nie tylko w tym dniu. Dolegliwości trapiły go od samego początku Mundialu. Kładł to na karb swej wieloletniej choroby — cukrzycy. Walczył ze swą fizyczną słabością każdego mundałowego dnia.

— Wie pan — mówił mi kiedyś Grzegorz Lato — to był inny „profesor”, inny niż na Mistrzostwach Świata w RFN czy Argentynie. W Hiszpanii Ciszewski nie potrafił się już cieszyć, a jeśli się śmiał i żartował, to przez zaciśnięte usta... A przecież doskonale pan pamięta jak kiedyś żartowaliśmy całymi godzinami. Tam, w Hiszpanii, wspominaliśmy często te spotkania i sztabackie kawały wyzyciane Gmochowi w Argentynie.

WSZYSCY czuliśmy, że z „Profesorem” nie jest najlepiej. Ciszewski usprawiedliwiał się upałami, że ciężko je znosi i narzekał ciągle na ból nóg. Nosił z sobą nożyczki i rozcinał nimi po prostu buty, gdy przychodził do nas i siedział na tarasie lub nad basenem. Było nam go żal, bo przecież wiemy dobrze co to jest ból, a on chyba cierpiał. Brał jakieś lekarstwa, ale mu nie pomagały. Mówił często, że zamiast prezentów przywiezie do domu walizkę pigułek.

W tłumie i zgłębieniu warszawskiego lotniska przebiegał się głos lotowskiej spikerki: „Rodzina oczekująca redaktora Ciszewskiego proszona jest do pokoiu kierownika przylotu!”

Wtedy właśnie w tym radośnym dniu Ciszewski nagle o-

RAYMOND CHANDLER

Tłumaczył Piotr Kamiński

101

Patrzyłem w jej piękne, czarne oczy.

— Wierzę pani — powiedziałem w końcu.

— Pocałuj mnie, amico.

— Wielki Boże!

— Muszę mieć mężczyzn, amico. Ale mężczyzna, którego kochałam, nie żyje. Zabitał go. I tym mężczyzną nie mogłam się z nikim dzielić.

— Długo pani czekała.

— Potrafię być cierpliwa, póki jest nadzieja.

— Ach, bzdury.

Uśmiechnęła się swobodnie, pięknie, absolutnie naturalnie.

— A ty nie możesz z tym zrobić zupełnie nic, kochanie, bo w przeciwnym razie całkowicie i nieodwracalnie zniszczysz Mavis Weld.

— Ostatniej nocy dowioda, że gotowa jest zrobić to samo.

— Jeżeli nie udawała. — Spojrzała na mnie ostro i powiedziała — Zabolato, co? Kochasz się w niej?

Odpowiedziałem powoli:

— Głupie by to było. Moglibyśmy siedzieć w ciemności i trzymać się za ręce, ale jak długo? Za jakiś czas uciekliby w światło, blask, przepych, w świat drogiej ciuchów, nieprawdy i cichego seksu. Przeształaby być prawdziwym czołwiekiem. Zostałby głos na taśmie dźwiękowej i twarz na ekranie. A ja potrzebuję czegoś więcej.

Ruszyłem do drzwi nie patrząc w jej stronę. Właścicie nie oczekiwałam ciosu. Myślałem, że wolata, bym został właśnie taki — kompletnie niezadowolony do zrobienia czegośkolwiek.

Odwrociłem się, gdy już otwierałem drzwi. Szczęśliwa, ciemna, piękna, uśmiechnięta. Ociekająca seksem. Całkowicie powyżej wszelkich moralnych praw tego, czy każdego świata, jaki mógłbym sobie wyobrazić.

Naprawdę musiała zostać ocalona. Wyszędłem bezgłośnie. Kiedy zamykałem drzwi jej głos zabrzmiał za mną bardzo cicho.

— Querido, bardzo mi się podobasz. To wielka szkoda zamknąć drzwi.

Kiedy winda otworzyła się na dole, ujrzałem, że jakiś mężczyzna czeka na nią w hallu. Był wysoki, błądy, w kapeluszu z rondem nisko opuszczonym na oczy. Dzień był ciepły, jednak kołnierz jego cienkiego płaszcza był podniesiony. Brodę miał opuszczoną.

— Doktorze Lagardie — powiedziałem cicho.

Spojrzał nie poznając mnie. Ruszył do windy. Pojechał. Podszedłem do recepcji i zadzwoniłem. Obszerny, miękki facet wyszedł zza przegródki i stanął przede mną ze zbolowanym uśmiechem na twarzy. Jego oczy nie błyszczały już jak przedtem.

— Daj mi pan telefon.

Wyciągnął rękę i wydobyl go spod lady. Wykręciłem Madison 791. Głos powiedział: — Halo. — To był widział nągłych wypadków

— Chateau Bercy róg Franklini i Gerard w Hollywood. Mężczyzna nazwiskiem Vincent Lagardie, poszukiwany w sprawie o morderstwo przez porucznika Frencha i Bejusa z wydziału zabójstw, poszedł właśnie do mieszkania nr 412. Dzwoni Philip Marlowe, detektyw prywatny.

— Franklin i Girard. Proszę tam poczekać. Jest pan uzbroyony?

— Tak.

— Proszę go zatrzymać, gdyby próbował wyjść.

Odwiesilem słuchawkę i wytarłem sobie usta. Tlusty mięczak opierał się o kontuar, usta mu zbiegaly.

Przyjechali szybko, ale nie dość szybko. Moze powinienem był mu przeszkodzić. Moze przewidziewalem, co zrobi, i świadomie pozwoliłem mu na to. Czasem, kiedy mam chandrea próbuję to sobie wytłumaczyć. Ale to zbyt skomplikowane. Cała ta cholerna sprawa była taka. Ani razu nie miałem takiej sytuacji, żeby można było zrobić coś naturalnego, oczywistego, nie zatrzymując i przy tym i nie łamiąc sobie głowy, czy to może zaszkodzić komuś, komu jestem coś winien.

Kiedy już rozwalili drzwi, siedział na tapczanie przytulając ją do sera. Oczy miał martwe, a na wargach krwawą pianę. Odgryzł sobie język.

Pod jej piersią, mocno przyciśnięta do pożarnej bluzki tkwiła srebrna rączka noża do papieru, który już kiedyś widziałem. Rączka miała kształt nagiej kobiety. Oczy panny Dolores Gonzales były pół tarte, a na wargach został jeszcze błędny uśmiech wyzywającego uśmiechu.

— Uśmiech Hipokratasa — powiedział lekarz z ambulansu i westchnął — Na niego to nawet dobrze wygląda.

Spojrzał na doktora Lagardie, który nic nie widział i nie słyszał, jeśli sędzić z jego twarzy.

— Zdaje się że ktoś stracił marzenie — powiedział lekarz. Pochylił się i zamknął jej oczy.

KONIEC

Nowy model budowy wszechświata

JAK rozwija się wszechświat? W ostatnich latach wysunięto nową teorię budowy. Kiedyś model wszechświata wydawał się bardzo prosty. Uważano, że jest on jednorodny we wszystkich punktach i kierunkach. Przypomina on ogromną przestrzeń, w której rozsiane są w sposób równomierny poszczególne galaktyki.

OSTATNIO dokonano odkrycia, które zmienia dotychczasowe poglądy na budowę wszechświata. W gwiazdozbiorze Wolarza odkryto wielką dziurę we wszechświecie. Jest to absolutna pustka bez galaktyk i gwiazd! Kosmiczna dziura zajmuje rejon o promieniu około 300 mln lat świetlnych.

MODEL opracowany przez ra dziekich uczonych wywodzi się od teorii wielkiego wybuchu. Wybuch spowodował rozrzućenie materii. Uczeni radziecy uważają jednak, że w momencie wybuchu pojawiły się fluktuacje jej gęstości. Pojawiły się strefy zgęszczeń i rozrzedzeń. W efekcie wytworzyła się porowata struktura wszechświata. Powstały jak gdyby gigantyczne komórki — w środku puste, na tomiast przy ściankach nastąpiła większa koncentracja materii. We wnętrzu komórek, gdzie nie było materii, nie mogły powstawać gwiazdy ani galaktyki. Tworzyły się one przy ściankach — gdzie materii było pod dostatkiem. Tak więc porowata struktura wszechświata została utrwalona w toku jej dalszej ewolucji.

Wielkie zainteresowanie wzbudziła teoria tzw. wielkiego wybuchu. Głosi ona, że wszechświat powstał około 15 mld lat temu w wyniku gigantycznego wybuchu gorącej supergigantycznej materii. We wczesnych stadiach rozwoju wszechświata nie było ani galaktyk, ani gwiazd, zaś cała rozprzestrzeniająca się materia stanowiła mieszkankę wodoru i helu.

Uczeni radziecy z Instytutu Matematyki Stosowanej Akademii Nauk ZSRR opracowali teoretyczne założenia występowania takich pustych miejsc w kosmosie. Dziury istnieją pomiędzy skupiskami galaktyk. Rejon gigantycznej pustki znaleziono również w gwiazdozbiorze Warkocz Bereniki, a niedawno odkryto puste przestrzenie w gwiazdozbiórach Herkulesa i Ryb.

